

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1415/24
3.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Мирославе Вучетић и Валентине Тодоровић Воркапић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., ЈМБГ ..., чији је пуномоћник Слободан Станојевић, адвокат из Велике Планае, М. Гајића 4, против туженог "Гоша монтажа" д.о.о. Београд, Книћанинова 3, матични број 07264399, ПИБ 101974895, чији је пуномоћник Јована Томић, адвокат из Београда, Булевар краља Александра 26, ради поништаја решења и другог, одлучујући о жалбама изјављеним против пресуде Основног суда у Великој Плани П1 680/13 од 27.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 3.4.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиле и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани П1 680/13 од 27.10.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П1 680/13 од 27.10.2023. године, првим ставом изреке пресуде, усвојен је тужбени захтев тужиле АА из ..., па је поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду донето од стране правног претходника туженог "Гоша монтажа" из Велике Планае под бројем 436/13-ТВ од 18.4.2013. године на основу кога је тужилци престао радни однос код туженог што је тужени "Гоша монтажа" д.о.о. из Београда, Книћанинова 3, МБ 07264399 дужан да призна и трпи правне последице незаконитог престанка радног односа. Ставом другим

исте пресуде делимично је усвојен тужбени захтев тужиље па је обавезан тужени да јој на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати износ од 159.922,15 динара са законском затезном каматом почев од 7.5.2013. године па до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења. Трећим ставом изреке пресуде преко досуђеног износа из става другог изреке пресуде на име накнаде штете уместо враћања на рад од 159.922,15 динара са законском затезном каматом почев од 7.5.2013. године па до исплате до траженог износа на име накнаде штете од 479.766,45 са законском затезном каматом почев од 7.5.2013. године па до исплате тужбени захтев одбијен је као неоснован. Ставом четвртим изреке пресуде обавезан је тужени да тужили на име накнаде штете у виду изгубљене зараде због незаконитог престанка радног односа исплати укупно 3.797.753,51 динар са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од датума доспелости па до исплате за период од маја 2013. године до августа 2022. године, све у року од осам дана од пријема пресуде под претњом извршења. Петим ставом изреке пресуде усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да тужили изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодавца и на терет запосленог Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање -Филијала Смедерево, обрачунатих на месечне износе изгубљене зараде наведене у ставу 4 изреке пресуде, а применом стопа које буду важиле у тренутке уплата доприноса и то у року од осам дана од пријема пресуде под претњом извршења. Ставом шестим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужиље за накнаду штете у виду новчаног износа који је тужили уплатила по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у периоду од 5.6.2014. године до 29.8.2022. године износ од 410.967,23 динара са законском затезном каматом, опредељено појединачно са каматом на сваки појединачни износ као неоснован. Седмим ставом изреке пресуде обавезан је тужени да тужили на име парничних трошкова исплати износ од 1.223.163,00 динара у року од осам дана од пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили тужили у односу на став трећи, шести и седми изреке из свих законских разлога и тужени против ставова првог, другог, четвртог, петог и седмог изреке пресуде, из свих законских разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбама члана 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је нашао да су жалбе тужили и туженог неосноване.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, пресуда није ни захваћена битном повредом из одредбе члана 374 став 1 Закона о парничном поступку на коју повреду указује тужени, нити повредом из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку на коју повреду такође указује тужени.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужили је била у радном односу код правног претходника туженог и то распоређена на радном месту ... па је решењем о отказу уговора о раду које је донео правни претходник туженог “Гоша монтажа” а.д. Велика Плана бр. 436/13-ТВ од 18.4.2013. године њој престао радни однос као технолошком вишку са 7.5.2013. године и одређена јој је исплата отпремнине која јој је и исплаћена, а према образложењу решења тужили престаје радни однос имајући у виду да је иста проглашена вишком запослених услед смањеног обима посла код послодавца и изршених технолошких, економских и организационих промена,

приликом чега су примењивани основни критеријуми за утврђивање резултата рада за период од најмање годину дана па је наведено да у поступку утврђивања вишка запослених на њу нису примењивани допунски критеријуми које предвиђа Колективни уговор јер у конкретном случају за таквом применом није било потребе, пре доношења оспореног решења код правног претходника туженог као послодавца јесте 21.12.2012. године донета Одлука о покретању поступка за утврђивање вишка запослених за чијим је радом престала потреба због технолошких, економских и организационих промена, а ту је одлуку донео Надзорни одбор правног претходника туженог па је донет и Програм решавања вишка запослених дана 25.1.2013. године, такође донет од стране Надзорног одбора па и потписан од стране Председника Надзорног одбора, а у њему су изостали критеријуми за утврђивање вишка запослених, у истом нису садржане квалификациона структура, године старости и стаж запослених који су вишак, нити мере за запошљавање, при том Колективним уговором послодавца прописни су критеријуми за утврђивање вишка запослених и тужила је од стране извршног директора што је утврђено читањем његовог извештаја од 15.1.2013. године означена као вишак односно њено радно ангажовање је постало излишно, без образложене оцене од стране тужилинских непосредних руководилаца, а при том је оспорено решење донето док је тужила користила годишњи одмор по решењу послодавца који је за то време донео и решење о прекиду годишњег одмора са 7.5.2013. године које је њој уручено, како је утврђено у првостепеном поступку заједно са оспореним решењем 21.5.2013. године, а оспореним решењем њој је радни однос престао кад и коришћење годишњег одмора са 7.5.2013. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, а поступајући у складу са примедбама Врховног касационог суда које су дате у решењу Рев2 3077/18 од 11.6.2020. године по ревизији у односу на делимичну пресуду која је била потврђена пресудом Апелационог суда у Београду, а којом је решено било у односу на захтев за поништај решења о отказу, с позивом на одредбе члана 153 и 155 Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05, 61/05 и 54/09) важеће у време кад је донето оспорено решење те одредбе Колективног уговора код правног претходника туженог које су биле у то време важеће нашао да Програм решавања вишка запослених од 25.1.2013. године није донет од стране овлашћеног органа јер га је донео Надзорни одбор и није садржавао критеријуме за утврђивање вишка запослених те да је оцена резултата рада тужиле на радном месту ... дата пре доношења тог програма и то без њених непосредних руководилаца дана 15.1.2013. године од стране извршног директора и да нису наведени критеријуми који су при том примењивани, те је донео одлуку као у првом ставу изреке ожалбене пресуде .

Првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку из става првог изреке довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени у поступку њене ожалбене контроле.

Одредбом члана 179 став 1 тачка 9 Закона о раду ("Службени гласник РС" 24/05, 61/05 и 54/09) важећом у време доношења оспореног решења прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, односно ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до умањења обима посла.

Према члану 153 истог закона послодавац је био дужан да доноси програм

решавања вишка запослених са садржином предвиђеном у члану 155 истог закона и сагласно тој одредби програм доноси управни одбор, а код послодавца код кога није образован управни одбор -директор. Програм решавања вишка запослених према законском решењу у време доношења оспореног решења морао је да садржи разлоге престанка потребе за радом запослених, укупан број запослених, број, квалификациону структуру, године старости и стажа осигурања запослених који су вишак, послове које запослени обављају, критеријуме за утврђивање вишка запослених и мере за запошљавање предвиђене законом као и средства за решавање социјално економског положаја вишка запослених и рок у коме ће бити отказан уговор о раду.

Код послодавца тужиле Програм решавања вишка запослених је донео Надзорни одбор, а донети програм није садржавао критеријуме за утврђивање вишка запослених па је без утицаја што је претходно донетом одлуком Надзорног одбора туженог од 21.12.2012. године којом је покренут поступак утврђивања технолошког вишка предвиђено да ће бити донет програм решавања вишка запослених у складу са правилима Колективног уговора послодавца. Ово све код изричите одредбе члана 155 Закона о раду која је важила у то време, а према којој у програму решавања вишка запослених морају бити јасно предвиђени критеријуми за утврђивање вишка запослених.

Како из утврђеног чињеничног стања произилази да је оцена рада тужиле донета, а да се нису о томе питали њени непосредни руководиоци и то пре доношења Програма који није садржао све што је по Закону требао да садржи, правилан је закључак првостепеног суда да је побијено решење о отказу уговора о раду од 18.4.2013. године незаконито.

Из наведених разлога је потврђена пресуда Основног суда у Великој Плани П 1 680/13 од 27.10.2023. године као првостепеног суда у ставу првом изреке којим је поништено решење правног претходника туженог о отказу уговора о раду број 436/13-ТВ од 18.4.2013. године на основу којег је тужиле престао радни однос и којом је истовремен обавезан тужени да призна и трпи правне последице незаконитог престанка радног односа.

Првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени у поступку њене ожалбене контроле и у погледу осталих ставова првостепене пресуде, а који се односе на захтеве који су везани за захтев за поништај решења о отказу.

Тужиле је, према стању у спису предмета, уместо враћања на рад тражила накнаду штете. Првостепени суд је о том захтеву решио тако што је делимично усвојио тужбени захтев тужиле за накнаду штете уместо враћања на рад и то у износу од 159.922,15 динара са законском затезном каматом почев од 7.5.2013. године другим ставом изреке пресуде, а трећим ставом изреке пресуде одбио захтев за износ преко досуђеног као неоснован.

Одредбом члана 191 Закона о раду која се овде има да примени дата је могућности тужиле да уместо враћања на ради тражи накнаду штете као паушалну накнаду и првостепени суд је правилно, имајући у виду законске критеријуме и утврђено чињенично стање према којем је тужиле, а која је ... годиште у међувремену испунила услов за пензију, нема издржаваних чланова домаћинства, није имала ни

2013. године кад јој је дат отказ, одмерио ову паушалну накнаду штете на коју тужиља има право кад је одустала од захтева да се врати на рад, посебно код околности да је у току трајања парнице она испунила услов за пензију те њено враћање на рад више није ни фактички могуће.

Правилно је првостепени суд донео одлуке и у четвртм и петом ставу изреке пресуде и не стоји наводи из жалбе пошто је и у овом делу првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право. Висина захтева је одређена према вештачењу којем је поклоњена вера, све образложено, у односу и на ове такође акцесорне захтеве за накнаду материјелне штете у виду изгубљене зараде због незаконитог отказа, у висини изгубљене зараде у коју не улазе накнада за исхрану у току рада, регрес за годишњи одмор, бонуси, награде и друга примања и обавезу уплате доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом и уплаћују надлежним органима за рачун запосленог односно оног који је имао бити запослен и дао за своју одлуку довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени суд у поступку ожалбене конторле.

У односу на став шести изреке пресуде којим је одбијен захтев тужиље да јој се врати оно што је уплатила по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у периоду од 5.6.2014. године до 29.8.2022. године одлука првостепеног суда је такође правилна односно тужени није пасивно легитимисан у погледу овог захтева и првостепени суд је и за овај део одлуке дао јасне разлоге које прихвата и другостепени суд.

Потврђено је као правилно и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу седмом изреке ожалбене пресуде, имајући у виду да је ово решење о трошковима донето правилном применом одредаба члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку.

Одбијени су захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова поступка по жалбама, имајући у виду да нису успели у поступку по жалбама, све применом одредбе члана 153 Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, применом одредаба члана 390, 391 и 165 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, 55/2014), одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Васић, с.р**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**

